

Stort intresse för moral och värderingar

Under hösten arrangerar IFN en rad öppna seminarier. Två av dessa har behandlat betydelsen av moral och värderingar för såväl marknadsekonomin funktionssätt som för välbefindandet i samhället i stort. Ytterligare tre seminarier finns i kalendern.

Från vänster ses Solveig Wikström, Magnus Henrekson och Edmund Phelps.

Vladimir Kvint överst och Torbjörn Becker.

"The West is at Risk – a Battle Between Modern and Traditional Values"

Inför en fullsatt lokal höll nobelpristagaren i ekonomi (2006) Edmund Phelps ett anförande om innovationskraftens betydelse för tillväxt och välbefindande. Magnus Henrekson, IFN, och Solveig Wikström, Stockholms universitet, kommenterade. Även Vladimir Kvint, La Salle University och Moscow University, talade om hur kvalitet i olika avseenden är avgörande för samhällsutvecklingen – och ytterst huruvida ett samhälle kan bestå. Torbjörn Becker från Stockholm Institute of Transition Economics kommenterade detta.

Värderingar var ett centralt tema i de diskussioner som fördes under halvdaysseminariet. Edmund Phelps presenterade tankar från sin nya bok *Mass Flourishing: How Grassroots Innovation Created Jobs, Challenge, and Change*. Phelps förklarade att innovationskraften har mattats av under senare decennier. I Amerika, menade han, finns tecken på att innovationsklimatet liksom sysselsättningen försvagats sedan slutet av 1960-talet. Det samma

gäller Europa. Anledningen till detta, hävdade Phelps, är att moderna värderingar, som ligger till grund för den moderna ekonomin, hotas av traditionella värderingar som sätter samhället och staten framför individen.

Solveig Wikström tog fasta på Edmund Phelps tankar om gräsrotsdynamik och värderingar. Med bland annat Volvo som exempel på svenskt storföretag förklarade hon att hierarkier är det som stoppar gräsrotterna från att delta i beslutsprocesser. "Förhoppningsvis kan denna bok öppna beslutsfattarnas ögon så att de inser att gräsrotterna behöver involveras för att skapa tillväxt och välbefindande."

Magnus Henrekson förklarade "att det postmodernistiska paradigmet, som har blivit så dominerande i den akademiska världen, i media och i den offentliga debatten, är en viktig orsak till att allt fler, enligt professor Phelps bok, säger sig sakna mål och plågas av en känsla av meningslöshet i livet".

Foto: Fredrik Eriksson

Moral – den bortglömda nyckeln till välstånd

Den 26 september arrangerades ett seminarium med professor David Rose, University of Missouri–St Louis. Rose presenterade sin bok *Moral Foundation of Economic Behavior*.

Kommentator var Inga-Britt Ahlenius, gästprofessor på Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, tidigare generaldirektör för Riksrevisionsverket och undergeneralsekreterare för FN:s internrevision.

Kommenterade gjorde även Niclas Berggren, docent, IFN, som forskar om institutionell och politisk ekonomi; tillit, tolerans och religion. Thomas Gür, författare och företagare, var moderator.

Rose resonerade och klargjorde varför det är viktigt att människor kan lita på varandra och vilken central roll moraliska uppfattningar har för att skapa tillit. En anledning, menade han, är att formella institutioner i avgörande situationer inte är tillräckliga för att stävja opportunist. Utgångspunkten för Roses resonemang är att lågt förtroende människor emellan beror på att vissa individer utnyttjar andra för egen vinning, med negativa konsekvenser för hur ekonomi och samhälle fungerar. Han menar att opportunist frodas i stora grupper men att vi kan anam-

David Rose (till vänster) talade moral och välstånd. Niclas Berggren och Inga-Britt Ahlenius kommenterade och Thomas Gür var moderator.

ma en moral som innebär att det känns fel att utföra en viss handling även om en enskild inte kommer till skada – men dock en större grupp.

Under sitt besök i Sverige hann David Rose även med att presentera sin forskning vid ett akademiskt seminarium på IFN samt att ge intervju för magasinet *Axess*, liksom för *Ekonomiekot* och *EFN tv*.

Morten Søberg, avgående statssekreterare, norska Finansdepartementet talade på IFN den 7 oktober. Ämnet var ”den nya norska bankregleringen som verktyg för finansiell stabilitet”. Även avgående olje- och energiministern Ola Borten Moe deltog. Søberg förklarade att en fråga som skiljer avgående och tillträdande regeringar är hur stort eget kapital som bostadsköpare behöver satsa. I dag är andelen 15 procent, medan partierna som ingår i den tillträdande regeringen vill sänka beloppet till den svenska nivån, dvs. 10 procent.

Från höger ses Ola Borten Moe, Morten Søberg tillsammans med Thomas Tangerås, Pär Holmberg, och Sven-Olof Fridolfsson – de tre sistnämnda från IFN.

IFN:s forskningsresultat publiceras i olika kanaler. Arbeten i preliminär form publiceras som working papers. I regel utkommer de senare i reviderad form i forskningstidskrifter som är externt granskade, då som accepterade artiklar.

Senast accepterade artiklar

Per Skedinger, ”Employment Effects of Union-Bargained Minimum Wages: Evidence from Sweden’s Retail Sector”, *International Journal of Manpower*.

Höjningarna av minimilönerna för anställda i detaljhandeln under 2000-talet medförde att fler lågavlönade skiljdes från sina anställningar än vad som skulle ha varit fallet med lägre höjningar. Antalet arbetstimmar påverkades däremot i mindre utsträckning. Resultaten tyder också på s.k. substitution, dvs. att arbetsgivare ersatte lågavlönade med högre avlönad personal när minimilönerna höjdes.

Bo Carlsson, Pontus Braunerhjelm, Maureen McKelvey, Christer Olofsson, Lars Persson (IFN) och Håkan Ylinenpää, ”The Evolving Domain of Entrepreneurship Research”, *Small Business Economics*.

Entreprenörforskningen har vuxit under senare år och utvecklas snabbt. Denna artikel studerar entreprenörforskningens historia, hur forskningsområdet har utvecklats och dess nuvarande status som akademiskt fält. Artikeln utgår från frågeställningar som priskommittén för *Global Award for Entrepreneurship Research* ställts inför i sitt arbete.

Senaste working papers (titel från svensk sammanfattning)

- EU-domen om flygdirektivet har allvarliga brister, Henrik Horn
- Varför tar beslut från WTO-paneler så lång tid?, Henrik Horn.
- Samband mellan företagsstyrelsers sammansättning och rekryteringen av kvinnliga ledamöter, Aleksandra Gregorič, Lars Oxelheim (IFN), Trond Randøy och Steen Thomsen.
- Utvecklingen av skatt på arbete över tiden, av Gunnar Du Rietz (IFN), Dan Johansson och Mikael Stenkula (IFN).
- Att ta riskfyllda beslut för andra gör det mindre jobbigt att förlora, av Ola Andersson (IFN), Håkan J. Holm, Jean-Robert Tyran och Erik Wengström.
- Förval avgör hur miljövänliga vi är, av Johan Egebark och Mathias Ekström.
- Brakteater som tidsbegränsade mynt, av Roger Svensson.
- Identifikation av elasticiteter utan starka antaganden, av Per Hjerstrand (IFN) och Barry E. Jones.
- Gruppering av varor, tjänster och finansiella tillgångar, av Per Hjerstrand (IFN), James L. Swofford och Gerald A. Whitney.
- Starta eget vanligast efter 10 år som anställd, av Christopher I. Rider, Peter Thompson, Aleksandra Kacperczyk och Joacim Tåg (IFN).
- Med rätt incitament kan kortsiktiga marknader minska vindkraftens balanskostnader, av Johannes Mauritzen.
- Nationella styrmedel för förnybar elproduktion i konflikt med mål om inre europeisk elmarknad, av Thomas Tangerås.

Välfärdstjänster i privat regi: Framväxt och drivkrafter

Seminarier

- Inom ramen för ett samarbete mellan IFN och SNS – Från välfärdsstat till välfärdssamhälle – presenteras den 13 november antologin *Välfärdstjänster i privat regi: Framväxt och drivkrafter*. Redaktör för boken är Henrik Jordahl, IFN.
- Redan den 6 november arrangeras ett seminarium där ett kapitel i boken, författat av Anders Lindbom, professor i statsvetenskap, behandlas. Temat är *Privatiseringar i kommuner med vänsterstyre – en splittrad socialdemokrati*. Det handlar om två idétraditioner inom (S) som Lindbom menar är avgörande för partirepresentanternas inställning till privatiseringar: den statssocialistiska strömningen är emot privatiseringar medan den folkrörelsedemokratiska traditionen ser möjligheter. Hur idétraditionerna har påverkat privatiseringsbeslut i enskilda socialdemokratiskt styrda kommuner, är en av de frågor som Lindbom söker svar på.

Akademiskt inriktade seminarier arrangeras varje onsdag på IFN. Forskare från IFN och andra institut och universitet presenterar sin forskning. På bilden ses Suzanne Scotchmer, University of California, Berkeley, som i mitten av september presenterade sin forskning Patents in the University: Priming the Pump and Crowding Out.

Fredrik Heyman (talare i bilden), Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson har efter sommaren presenterat sin ESO-rapport om var jobben skapas bland annat på Finansdepartementet. I bilden är det tjänstemän på Finanspolitiska rådet som lyssnar på vad forskarna kommit fram till.

Magnus Henrekson, IFN, kommenterade Enrico Morettis forskning på ett seminarium arrangerat av Stockholms Handelskammare och Swedbank i slutet av september. Morettis forskning visar att städer som öppnar för innovation och satsar på att attrahera innovativa företag och människor fortsätter att växa och utvecklas.

Tino Sanandaji, IFN, talade inför borgerliga ledar- och opinions-skrubenter. Ämnet var "Migrationen, ekonomin och medierna". Han redogjorde bland annat för hur Dagens Nyheter rapporterat om en OECD-rapport om kostnader och vinster av invandring för samhället. Han menade att många medier förvrider fakta.

Seminarium

The Decline and Fall of the Stock Market

Alexander Ljungqvist, professor i finansiell ekonomi och entreprenörskap vid New York University inleder ett seminarium om vad det betyder att listning på börsen blivit ett mindre attraktivt alternativ. Han deltar i en efterföljande paneldiskussion tillsammans med **Börje Ekholm**, vd Investor och ordförande i NASDAQ OMX, samt **Magnus Billing**, vd NASDAQ OMX i Stockholm. Diskussionen modereras av Mia Odabas, ekonomijournalist.

Plats: **Näringslivets Hus, Storgatan 19, Stockholm.**

Tid: **Torsdag 28 november kl. 8.30–10.00.**

Anmälan: www.ifn.se

Nyhetsbrev:

"Nyheter från IFN" utkommer åtta gånger per år. Dessutom publiceras "Ny ekonomisk forskning" ett par gånger årligen.

Nyhetsbrev